

Dosarul nr. 1ra-1659/22
1-21032312-01-1ra-08122022

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

06 iunie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Guzun Ion,
Judecători – Eremciuc Ghenadie, Daguța Sergiu, Talpă Boris, Malanciuc Ion,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către avocatul Plămădeală Roman în numele inculpatului Lesovoi Nicolae XXXX, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 septembrie 2022, în cauza penală în privința lui

Lesovoi Nicolae XXX, născut la
XX XX XXX, originar și
domiciliat în s. XXXX, r-l XXX,
cu viza de reședință în XXX, str.
XXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 03.03.2021 – 11.06.2021;

Instanța de apel: 15.07.2021 – 21.09.2022;

Instanța de recurs: 08.12.2022 – 06.06.2023.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 11 iunie 2021, Lesovoi Nicolae a fost recunoscut vinovat în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de amendă în suma de 700 (șapte sute) unități convenționale, ceea ce constituie 35 000 (treizeci și cinci mii) lei.

În temeiul art.85 Cod penal, prin cumul de sentințe, cu sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 06 martie 2019 a fost stabilită pedeapsă definitivă de 700 (șapte sute) unități convenționale ceea ce constituie 35000 (treizeci și cinci mii) lei cu aplicarea art. 87 Cod penal, executare separată a pedepsei sub formă de munca neremunerată în folosul comunității, în cuantum de 136 ore.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că Lesovoi Nicolae, în luna octombrie, anului 2020, aflându-se pe str. XX XX, mun. XXX, avînd scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare și prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, precum că are nevoie pentru

serviciu de un laptop, avînd un comportament dolosiv și viclean, a rugat minorul XXX cît și partea vătămată XXX, să-i dea în folosință pe un termen de 24 ore, laptopul de model "Asus" cu nr. de identificare L4N0CV034855159, la prețul de 5790 lei. În continuare Lesovoi Nicolae, fără să-și onoreze obligațiunile asumate de restituire a laptopului, prin intermediul cet.Cojocari Serghei, a amanetat laptopul menționat supra la lombardul "Blago" SRL, căuzîndu-i astfel părții vătămate Dimitrișina Nelli un prejudiciu material considerabil în suma de 5790 lei.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, „escrocherie, adică dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile.”

3. Avocatul Plămădeală Roman, în numele inculpatului Lesovoi Nicolae a contestat sentința cu apel, solicitînd casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie achitat.

În motivarea apelului a invocat că, probele administrate la faza de urmărire penală și ulterior cercetate în ședințele de judecată nu demonstrează vinovăția lui Lesovoi Nicolae, din motiv că aceasta latura învinuirii nu este bazată pe probe pertinente, concludente și utile, iar concluziile organului de urmărire penală, preluate de instanța de judecată sunt bazate pe presupuneri.

A menționat că, declarațiile părții vătămate Dimitrișina Nelli se contrazic, ultima fiind audiată inițial a comunicat că nu au fost făcute lucrări de reparație de către inculpatul, iar ulterior la întrebările formulate a declarat că, reparație totuși a fost efectuată în baie și a durat aproximativ o lună.

A mai susținut că, este nefondată și neîntemeiată poziția instanței de fond care indică că, prin declarațiile părții vătămate, martorilor Dimitrișin Anatolie și Cojocari Serghei se demonstrează vinovăția inculpatului.

A indicat, că fără a examina versiunea părții apărării, instanța în mod preferențial acordă atenție poziției expuse de partea vătămată Dimitrișina Nelli, iar declarațiile inculpatului Lesovoi Nicolae sunt apreciate critic.

Astfel, a conchis că a fost încălcat principiul prezumției nevinovăției, prevăzut în art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală, iar prima instanță și-a bazat concluziile pe presupuneri, or, toate dubiile urmează a fi interpretate în favoarea inculpatului.

A mai precizat că, prin prisma prevederilor art.101 Cod de procedură penală, în cadrul examinării prezentei cauze nu a fost demonstrată vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(1) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 septembrie 2022, a fost respins ca nefondat apelul declarat de către avocatul în numele inculpatului și menținută sentința primei instanțe.

4.1 În argumentarea soluției pronunțate, instanța de apel a indicat că, audiind participanții la proces, cercetînd probele administrate de instanța de fond și apreciîndu-le din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității

lor, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate a primei instanțe în raport cu motivele apelului declarat, călăuzindu-se de intima convingere, ajunge la concluzia, că prima instanța corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, just a ajuns la concluzia că, inculpatul Lesovoi Nicolae a săvârșit infracțiunea prevăzute de art.190 alin.(1) Cod Penal.

Instanța de apel, cu referire la motivele invocate de apărare precum că prima instanță a adoptat soluția incorectă de condamnare a inculpatului Lesovoi Nicolae și că acesta urma a fi achitat de sub învinuirea adusă în baza art.190 alin.(1) Cod Penal, a menționat că, prima instanță nu a comis careva erori de fapt care ar impune casarea sentinței adoptate în partea recunoașterii vinovăției inculpatului în comiterea acțiunilor infracționale, stabilirea și individualizarea pedepsei.

Instanța de apel a considerat că inculpatul a comis infracțiunea de escrocherie, deoarece la momentul luării de la partea vătămată a bunului, acesta avea drept scop însușirea acestuia, nu avea intenția să îndeplinească angajamentul asumat de a întoarce în termenul convenit, mai mult a transmis la lombard.

În contextul celor menționate supra, instanța de apel a menționat că, faptele menționate supra nu au fost negate de către inculpat, ultimul punând la îndoială doar motivele comportamentului său privind luarea în posesia sa a bunului care nu-i aparține, invocând existența datoriei față de el a fiului părții vătămate pentru reparația efectuată.

5. Avocatul Plămădeală Roman în numele inculpatului a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Lesovoi Nicolae să fie achitat.

În argumentarea recursului a reiterat argumentele din apel, invocând că probele administrate la etapa urmăririi penale și cercetate în ședințele de judecată nu demonstrează vinovăția, din motiv că, aceasta latură a învinuirii nu este bazată pe probe pertinente și concludente, respectiv concluziile organului de urmărire penală preluate de instanțele de fond sunt bazate pe presupuneri.

A susținut, că în opinia apărării este nefondată și neîntemeiată poziția instanței de apel or, art. 93 alin.(2) Cod de procedură penală, prevede că declarațiile părții vătămate, a martorilor și ale inculpatului se consideră probe egale, legea nu stipulează că depozițiile părții vătămate sau a unor martori au prioritate față de cele ale inculpatului, sau invers, iar instanța de judecată, având în vedere egalitatea părților în proces este obligată să asigure cercetarea tuturor circumstanțelor și probelor în egală măsură.

A menționat, că probele considerate de instanțele de fond ca fiind pertinente cazului, nu pot sub nici o formă demonstra vinovăția lui Lesovoi Nicolae în comiterea infracțiunii imputate, iar cu referire la faptele descrise în actul de învinuire, consideră că acestea poartă un caracter pur subiectiv fiind o versiune preconcepută a organului de urmărire penală, preluată de instanțele de fond.

Invocă faptul că, calculatorul a fost luat din motiv că, nu au fost achitate lucrările de reparație efectuate.

A mai indicat, că instanța de apel nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate și nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concluzentei, utilității și veridicității ei, iar toate în ansamblu din punct de vedere al colaborării, neindicând motivele pentru care a respins probele și versiunea apărării.

6. Procurorul a depus referință la recursul declarat de apărare, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1), pct. 2), lit. c) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

Potrivit art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.*

Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că, *hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.*

Astfel, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate, totodată verificând dacă s-a aplicat corect Legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material. Apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept în privința persoanelor care l-au declarat.

Potrivit practicii cu privire la judecarea cauzelor penale în ordine de apel și conform art. 414 Cod de procedură penală, *chestiunile de fapt* asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corecte au fost apreciate, dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privesc *chestiunile de drept* ce țin de competența instanței de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu

trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanță de recurs.

După cum rezultă din materialele cauzei, apărarea invocă drept temeiuri pentru casarea deciziei contestate prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazurile când *6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, precum și în cazul 8) când nu au fost întrunite elementele infracțiunii.*

Colegiul penal lărgit menționează că, la întocmirea unei hotărâri, instanța trebuie să îndeplinească cerințele art. 394 Cod de procedură penală și să soluționeze toate chestiunile prevăzute în art. art. 385 și 397 Cod de procedură penală.

Potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată, iar conținutul ei se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea.

Totodată, potrivit art. 417 alin. (1), pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă printre altele și motivele adoptării soluției date.

Potrivit sentinței, Lesovoi Nicolae a fost recunoscut vinovat în baza art. 190 alin.(1) Cod penal, fiind stabilită pedeapsa sub forma de amendă în mărime de 700 unități convenționale, ceea ce constituie 35000 (treizeci și cinci mii) lei.

La rândul său, instanța de apel a menținut sentința primei instanțe fără modificări.

Întru fundamentarea soluției pronunțate instanța de apel a reținut că, la pronunțarea sentinței, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, just a ajuns la concluzia că, inculpatul a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 190 alin.(1) Cod penal, după indicii calificativi *„escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile.”*

Cu referire la individualizarea pedepsei a fost menționat că, pedeapsa sub forma de amendă este echitabilă și suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiunea comisă de către inculpat, iar pedeapsa stabilită inculpatului este aptă de a îndeplini funcțiile și de a realiza scopul în contextul gradului de pericol social al faptei comise de inculpat, cât și personalitatea inculpatului.

Analizând decizia recurată prin prisma argumentelor formulate în recursul și materialele cauzei deduse judecății, Colegiul penal lărgit atestă că, necâtând la faptul că a fost corect constatată vinovăția inculpatului, instanța de apel a omis să verifice aplicabilitatea Legii nr.243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în privința inculpatului Lesovoi Nicolae.

Astfel, potrivit materialelor cauzei decizia instanței de apel a fost pronunțată după intrarea în vigoare a Legii nr.243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În acest sens, Colegiul penal lărgit constată că, decizia instanței de apel contravine normelor penale și celor de procedură penală precum și practicii judiciare constante.

În corespundere cu art. 107 alin. (1) Cod penal, *amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.*

Potrivit art. 2 din Legea nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova (în continuare - Legea nr. 243 din 24.12.2021), *procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege.*

În conformitate cu art. 6 alin. (1), lit. a¹) din Legea nr. 243 din 24.12.2021, *prevederile art. art. 1–5 nu se aplică persoanei, bănuite, învinuite, inculpate sau condamnate care a fost condamnată anterior pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave, executând în tot sau în parte pedeapsa cu închisoare.*

La caz, se reține că, Lesovoi Nicolae a fost condamnat pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(1) Cod penal, care se atribuie la categoria infracțiunilor mai puțin grave .

Prin urmare, Colegiul penal atestă că, inculpatul Lesovoi Nicolae, nu cade sub restricțiile prevăzute de art.6 alin.(1) lit. a) din Legea nr. 243 din 24.12.2021, faptul ce denotă că instanța de apel a omis se verifice acest aspect la pronunțarea deciziei.

Dat fiind că, încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe corespunzător și în strictă conformitate cu prevederile legii penale și procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei și să țină seama de cele invocate în prezenta decizie și nemijlocit de motivele casării acesteia, să înlătore omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Plămădeală Roman în numele inculpatului Lesovoi Nicolae XXXX, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 septembrie 2022, în cauza penală în privința lui **Lesovoi Nicolae XXXX** și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată va fi pronunțată la **11 iulie 2023**.

Președinte

Guzun Ion

Judecători

Eremciuc Ghenadie

Daguța Sergiu

Talpă Boris

Malanciuc Ion